

Melléklet a különbözeti vizsgaszabályzathoz: A különbözeti vizsga tartalmi követelményei

A JOGI ISMERETEK vizgakoetelményei

1. A könyvvizsgálói tevékenység végzéséhez szükséges ismeretek

A jogszabály szerinti könyvvizsgálói tevékenység szabályozottsága a könyvvizsgálatról, a könyvvizsgálói kamaráról és a könyvvizsgálói közfelügyeletről szóló törvény alapján. A Magyar Könyvvizsgálói Kamara jogállása, hatósági és érdekképviselési feladatai. A könyvvizsgálók és a könyvvizsgáló cégek nyilvántartásba vételének szabályai, jogok és kötelezettségek. A könyvvizsgálói függetlenség, titoktartás és felelősség. Etikai előírások, fegyelmi eljárás. A kamarai tagok minőségellenőrzése. A közfelügyeleti rendszer és a törvényességi felügyelet szerepe, működése.

2. Jogharmonizáció az Európai Unióban

A Római Szerződés főbb jellemzői. A jogi összehangolás céljai, eszközei, alapvető követelményei az Európai Unióban. Az uniós jogszabályok rendszere, hierarchiája és a tagállami feladatok. A pénzügyi beszámolás és a könyvvizsgálat szabályozása az uniós jogszabályokban. A harmonizáció feladatai és megvalósulása Magyarországon.

3. A polgári jog

A polgári jog rendszere, célja, tárgya, alapelvei, szerepe a nemzetgazdaságban. A jogalanyok köre és a rájuk vonatkozó szabályok a polgári jogban. A jogi személyek sajátosságai. Tulajdonjog, rendelkezési jog, használati jog. A kötelmi jog általános és sajátos szabályai. Szerződéskötés, teljesítés, megszűnés, elévülés, tartozásátvállalás. A szerződések fajtái. Szindikátusi szerződés, lízing szerződés, vagyonkezelési szerződés, franchise főbb jellemzői.

4. Társasági jog

A gazdasági társaságok közös szabályai (a gazdasági társaság alapítása, a vezető szervekre, vezető tisztségviselőkre vonatkozó szabályok, hitelezővédelem, befolyásszerzés, a gazdasági társaságok átalakulása, megszűnése).

Az egyes gazdasági társaságokra (betéti társaság, közkereseti társaság, korlátolt felelősségű társaság, zártkörűen és nyilvánosan működő részvénytársaság), szövetkezetekre vonatkozó sajátos szabályok és követelmények.

A cégtörvény főbb rendelkezése (a Cégbíróság, cégszolgálat, a cégjegyzék, törvényességi felügyelet, végelszámolás).

5 . A tőkepiac szabályozottsága

A tőkepiac szabályozottsága, értékpapír- és árutőzsdei ügyletekre vonatkozó szabályok. Befektetési alapok, alapkezelők. Az értékpapírok nyilvános forgalomba hozatala, a kibocsátó tájékoztatási kötelezettsége, a befektetési szolgáltatási tevékenység, befektetési alapok, a tőzsde, tőkepiaci tevékenységet folytató szervezetek könyvvizsgálata, a felügyeleti ellenőrzés.

6. Pénzügyi intézmények

A hitelintézetek, pénzügyi vállalkozások. A pénzügyi intézmények engedélyezése, tulajdonjogának gyakorlása, irányítás és ellenőrzés rendszere. A pénzügyi intézmények kockázatai, kockázatvállalása. A belső ellenőrzési rendszer és a könyvvizsgálat sajátos előírásai.

7. A végelszámolás, a csődeljárás és a felszámolási eljárás

Végelszámolás szabályai. A csődeljárás és a felszámolási megindítása, vagyonfelügyelő, egyezség az eljárásban. Egyszerűsített felszámolási eljárás. A felszámolás befejezése.

8. Az államháztartás

Az államháztartás rendszere, alrendszerei. A államháztartás gazdálkodásának alapelvei. A központi költségvetés bevételei és kiadásai. Az elkülönített állami pénzalapok, a helyi önkormányzatok és a társadalombiztosítás költségvetése. A költségvetési szervek rendszere és gazdálkodása. Az államháztartás pénzügyi ellenőrzésének keretei.

9. Non-profit gazdálkodás

Non-profit gazdasági társaságokra és egyéb non-profit szervezetekre vonatkozó szabályok. Az alapítás, a gazdálkodás, a megszűnés szabályozottsága, a beszámolás és az ellenőrzés jellegzetességei.

10. A büntetőjog

Bűncselekmény fogalma (szándékosság és gondatlanság). A gazdasági és a pénzügyi bűncselekmények fajtái, büntetőjogi szankciói. A pénzmosás fogalma és a pénzmosás elleni intézkedések. Ügyfél-átvilágítás, bejelentési kötelezettség. A pénzmosás elleni intézkedések szabályozottsága.

11. A munkajog

A munkajog alapvető jogforrásai. A munkajog főbb alapelvei, továbbá alanyai. A munkaszerződéssel szembeni követelmények. A munkaviszony, a közalkalmazotti, valamint a köztisztviselői jogviszony létesítése, megszűnése, megszüntetése. E három jogviszony sajátosságai a munkaidő és a pihenőidő, a munka díjazása, a fegyelmi felelősség terén. A kártérítési felelősség a munkajog alanyainál. A vezetőállású dolgozók sajátos munkajogi helyzete. A munkaügyi vita előírásai.

12. A társadalombiztosítási jog

A társadalombiztosítási jogszabályok személyi hatálya. Az ellátási rendszerek és jellemzőik. A járulékfizetési kötelezettségek. Az igénybejelentés és igényérvényesítés rendje. A felelősségi előírások.

Az ADÓZÁSI ISMERETEK vizsgakövetelményei

1. Az adóztatás általános célja, alapelvei

A magyar adórendszer kialakulása. Adózási alapfogalmak (alanya, tárgya, alapja, mértéke, mentesség, kedvezmény, támogatás), az adók jellemzői, felosztásuk, csoportosításuk, jellegzetességük. Az adók rendszerezése, típusai. A központi költségvetés főbb bevételei és kiadásai. Az önkormányzatok bevételeinek és kiadásainak főbb tételei. A társadalombiztosítás főbb bevételei és kiadásai. Az elkülönített pénzalapok funkció. Az adóhatóságok feladatai, hatásköre.

2. Az adózás rendje

Az adóigazgatásról szóló törvény személyi, tárgyi, területi hatálya, az adózók és adóhatóság jogai és kötelezettségei. Az adókötelezettség fogalma. Az adóhatóságok területi elhelyezkedése, szervezeti felépítése.

Bejelentési kötelezettség, adatszolgáltatás, adóbevallás. Az adó, a költségvetési támogatás megfizetésének formái, nyilvántartásuk rendszere. Adómegállapítási módok, az ellenőrzés formái. Jogorvoslati lehetőségek, elévülés. Az önellenőrzés és az adóhatósági ellenőrzés jogkövetkezményei. Adóigazgatási eljárás. Végrehajtási eljárás.

3. Személyi jövedelemadó

Általános jellemzői alapelvei, személyi, tárgyi, területi hatálya. Bevétel, költség, adókötelezettség, önadózás, összevont adóalap, adóalap adója, adócsökkentő kedvezmények, előlegfizetés, egyéni vállalkozók adója, különadózó jövedelmek, természetbeni juttatások.

4. Társadalombiztosítás

Társadalombiztosítási jogviszony létrejötte, megszűnése jellemzői, alapelvek, fontosabb fogalmak, biztosítottak köre, társadalombiztosítási ellátások, társas és egyéni vállalkozók járulék fizetése, egészségügyi hozzájárulás, egészségbiztosítás, nyugdíj, családi támogatások, nyugdíjpénztárak.

5. Társasági adó és egyszerűsített vállalkozói adó

Alanya, alapja, főbb adóalap növelő és csökkentő tételek, adómentességek, kedvezmények, adóelőleg. Egyszerűsített vállalkozói adó (eva), alanyai, alanyiség feltételei, az eva alapja, mértéke, nyilvántartási kötelezettség.

6. Általános forgalmi adó

Tárgyi, személyi, területi hatálya, termékértékesítés, szolgáltatásnyújtás, közösségen belüli termékbeszerzés, értékesítés, termékexport, termékimport, teljesítés helye termékértékesítésnél és szolgáltatás nyújtásánál, az adó alapja és mértéke, adómentességek. Különleges adózási formák.

7. Egyéb adók és járulékok

Szakképzési és rehabilitációs hozzájárulás, munkaadói, munkavállalói, kulturális és innovációs járulék, játékadó, környezetterhelési díj és környezetvédelmi termékdíj, regisztrációs adó,.

8. Támogatások

Agrártermelést segítő támogatások: erdőkárok elhárításának támogatása, hitel kezesség vállalása és kamat támogatása, piacra jutás támogatása, szaktanácsadás és gazdálkodás eredményességét segítő támogatás, társadalombiztosítási járulék megfizetését segítő támogatás. Földalapú támogatás.

A támogatások egyéb módoszatai.

9. Helyi adók

Alanyai, típusai (építményadók, telekadók, kommunális adó, idegenforgalmi adó, helyi iparüzési adó, gépjárműadó).

10. Illetékek

Területi, személyi hatálya, vagyonszerzési illeték, visszerthes vagyonátruházási, ajándékozási illeték, eljárási illeték, bírósági eljárási illeték, igazgatási és bírósági (?) szolgáltatások díja.

11. Vám

Vámunió rendszere, közösségi vámrendszer, az áru vámértéke, vámeljárások, vámfizetés helye, vám szabad területek, vámbiztosítások.

12. A jövedéki adózás

13. Adótervezés, adóoptimalizálás, adózási stratégia

A kettős adóztatási egyezmények lényege és a kapcsolódó közösségi adójogi gyakorlat. Adóalanyiság, hibrid vállalatok tervezése; a vállalkozások finanszírozásának adójogi következményei, hibrid finanszírozás; egyezményi kedvezményrel való visszaélés, ellenőrzött külföldi társaságok, tényleges haszonhúzó igazolása; egyezményi kedvezmény érvényesítése.

14. Közösségi adózás

Közösségi bevételek, tagállami befizetések. Az adóharmonizáció alapelemei, a program ütemezése. Áfa kulcsok harmonizációja, jövedéki adók összehangolása, társasági adó alapjának egységesítése, munkaerőt terhelő kötelezettségek és biztosítási jogosultságok egységes elveinek kialakítása. Adóverseny kiküszöbölése.

Az adóztató hatalom megosztása, kapcsoló elvek; a tőkeimport és tőkeexport politika, mentesítés és beszámítás; az adóelkerülés megakadályozására irányuló módszerek, információcsere, kölcsönös egyeztető eljárás, jogsegély; az egyezmények hazai alkalmazása; OECD modellegyezmények.

A SZÁMVITEL ÉS ELEMZÉS vizsgakövetelményei

A SZÁMVITEL ÉS ELEMZÉS modul esetében különálló résztanulmányoknak minősülnek a Számvitel magyar szabályozása [1, 2A, 3A, 4A, 5A, 6A, 7A, 8A, 9A, 10A, 11-13, 14A, 15A, 16-20, és 21A pontok], a Számvitel nemzetközi szabályozása [2B, 3B, 4B, 5B, 6B, 7B, 8B, 9B, 10B, 14B, 15B, és 21B pontok], valamint A számvitel magyar és nemzetközi szabályozásának eltérései [2C, 3C, 4C, 5C, 6C, 7C, 8C, 9C, 10C, 14C és 15C pontok] részmodulok.

1. A számvitel szabályozása

A számvitel szabályozásának gazdasági és jogi háttere. A számvitel szabályozásának elméleti alapjai. A könyvvezetés elméleti alapjai. A számviteli szabályozás hazai gyakorlatának rendszere. A számvitel mikroszintű szabályozásának célja, szükségessége, tartalma és területei.

2. A beszámolási és könyvvezetési kötelezettség

2A résztanulmány

A számvitel szabályozásának bizonylatolási előírásai. A könyvvezetési kötelezettségre vonatkozó előírások. Összefüggés a beszámolási és könyvvezetési kötelezettség között. A számviteli szabályzatok összeállításának célja és tartalma. A nyilvánosságra hozatal és közzététel szabályai. A könyvvizsgálati kötelezettséggel kapcsolatos szabályok. A beszámolási kötelezettség, a beszámoló fajtái és elemei a számviteli törvény szerint. A funkcionális pénznem megállapításának szabályai a számviteli törvény szerint. A számviteli politikák kiválasztására és változtatására, a számviteli becslések változásainak elszámolására, valamint a hibák javítására vonatkozó szabályok a számviteli törvény szerint.

2B résztanulmány

A beszámoló fajtái és elemei a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok szerint. A funkcionális pénznem megállapításának szabályai a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok szerint. A számviteli politikák kiválasztására és változtatására, a számviteli

becslések változásainak elszámolására, valamint a hibák javítására vonatkozó szabályok a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardokban.

2C résztanulmány

A beszámoló fajtáira és elemeire, a funkcionális pénznem megállapítására, valamint a számviteli politikák kiválasztására és változtatására, a számviteli becslések változásainak elszámolására, valamint a hibák javítására vonatkozó előírások eltérései a számviteli törvény és a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok szerint.

3. Immateriális javakhoz kapcsolódó elszámolások

3A résztanulmány

Az immateriális javak tartalma és elszámolásai a számviteli törvény szerint.

3B résztanulmány

Az immateriális javak tartalma és elszámolásai a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok szerint.

3C résztanulmány

Az immateriális javak elszámolásainak eltérései a számviteli törvény és a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok szerint.

4. Tárgyi eszközökhöz kapcsolódó elszámolások

4A résztanulmány

A tárgyi eszközök tartalma és elszámolásai a számviteli törvény szerint. A pénzügyi és az operatív lízing megkülönböztetése és elszámolásai a számviteli törvény szerint.

4B résztanulmány

A tárgyi eszközök tartalma és elszámolásai a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok szerint. Befektetési célú ingatlanok elszámolásai a nemzetközi pénzügyi

beszámolási standardok szerint. A pénzügyi és az operatív lízing megkülönböztetése és elszámolásai a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok szerint.

4C résztanulmány

A tárgyi eszközök elszámolásainak eltérései a számviteli törvény és a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok szerint. A pénzügyi és az operatív lízing megkülönböztetésének és elszámolásainak az eltérései a számviteli törvény és a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok szerint.

5. Készletek

5A résztanulmány

A készletek tartalma és elszámolásai a számviteli törvény szerint.

5B résztanulmány

A készletek tartalma és elszámolásai a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok szerint.

5C résztanulmány

A készletek elszámolásainak eltérései a számviteli törvény és a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok szerint.

6. Pénzügyi eszközök és pénzügyi kötelezettségek

6A résztanulmány

A pénzügyi eszközök és a pénzügyi kötelezettségek fogalma és elszámolásainak sajátosságai a számviteli törvény szerint. Fedezeti elszámolások a számviteli törvény szerint.

6B résztanulmány

A pénzügyi eszközök és a pénzügyi kötelezettségek fogalma és elszámolásainak sajátosságai a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok szerint. Összetett pénzügyi

instrumentumok és a beágyazott származékos termékek kezelése a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok szerint. Fedezeti elszámolások a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok szerint. Közzétételi szabályok.

6C résztanulmány

A pénzügyi eszközök és a pénzügyi kötelezettségek fogalmának és elszámolásainak az eltérései a számviteli törvény és a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok szerint. A fedezeti elszámolások eltérései a számviteli törvény és a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok szerint.

7. Saját tőke

7A résztanulmány

A saját tőkével kapcsolatos elszámolások sajátosságai (beleértve a tőketranzakciókat, a saját részvénnyel kapcsolatos ügyleteket és az osztalékfizetéseket) a számviteli törvény szerint.

7B résztanulmány

A saját tőkével kapcsolatos elszámolások sajátosságai (beleértve a tőketranzakciókat, a saját részvénnyel kapcsolatos ügyleteket és az osztalékfizetéseket) a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok szerint. A saját tőke és a kötelezettségek megkülönböztetése a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok szerint.

7C résztanulmány

A saját tőkével kapcsolatos elszámolások sajátosságainak (beleértve a tőketranzakciókat, a saját részvénnyel kapcsolatos ügyleteket és az osztalékfizetéseket) eltérései a számviteli törvény és a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok szerint.

8. Céltartalékok, nem pénzügyi kötelezettségek és időbeli elhatárolások

8A résztanulmány

A céltartalékokkal, a nem pénzügyi kötelezettségekkel és az időbeli elhatárolásokkal kapcsolatos elszámolások sajátosságai a számviteli törvény szerint.

8B résztanulmány

A céltartalékokkal, a nem pénzügyi kötelezettségekkel és az időbeli elhatárolásokkal kapcsolatos elszámolások sajátosságai a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok szerint.

8C résztanulmány

A céltartalékokkal, a nem pénzügyi kötelezettségekkel és az időbeli elhatárolásokkal kapcsolatos elszámolások eltérései a számviteli törvény és a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok szerint.

9. Árbevételek, bevételek

9A résztanulmány

Az árbevétellel, a bevételekkel kapcsolatos elszámolások sajátosságai a számviteli törvény szerint.

9B résztanulmány

Az árbevétellel, a bevételekkel kapcsolatos elszámolások sajátosságai a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok szerint. Beruházási szerződésekkel kapcsolatos szabályok a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardokban.

9C résztanulmány

Az árbevétellel, a bevételekkel kapcsolatos elszámolások eltérései a számviteli törvény és a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok szerint.

10. Költségelszámolás, költségszámítás és költségelemzés

10A résztanulmány

A költségszámítás célja és alapjai. A költségek megfigyelésének és elszámolásának lehetőségei. Költségszámítási rendszerek. Az önköltségszámítás, az önköltségszámítási módszerek a számviteli törvény szerint. Az önköltségszámítás és a költségelszámolás

kapcsolatrendszere. A költségtervezési módszerek. A költségek elemzése. Költségelszámolási eljárások.

10B résztanulmány

Az önköltségelszámítás, az önköltségelszámítási módszerek a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok szerint. A költségek elemzése.

10C résztanulmány

Az önköltségelszámítás, az önköltségelszámítási módszerek eltérései a számviteli törvény és a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok szerint.

11. Vagyoni helyzet elemzése

A vagyoni helyzet vizsgálata. A vagyoni helyzet vizsgálatához alkalmazott mutatószámok. A vagyonsváltozás vizsgálata.

12. A pénzügyi helyzet elemzése

A pénzügyi helyzet vizsgálatának célja és feladata. A pénzügyi helyzet vizsgálatának módszerei. Likviditási mérlegek összeállítása és elemzése. A cash flow kimutatás hasznosítása a pénzügyi helyzet vizsgálata során. A pénzügyi helyzetet jelző mutatószámok. A pénzügyi helyzet változásának vizsgálata.

13. A jövedelmi helyzet elemzése

A jövedelmi helyzet elemzésének célja és feladata. A jövedelmi helyzet változásának vizsgálata. A jövedelmezőség és a hatékonyság vizsgálata. Eredményelemzés.

14. Egyéb beszámolási kérdések

14A résztanulmány

A cash flow kimutatások összeállításának elvei a számviteli törvény szerint. Kapcsolt felek fogalma, közzétételei a számviteli törvény szerint. A közbenső beszámolóra vonatkozó szabályok a számviteli törvény szerint.

14B résztanulmány

A cash flow kimutatások összeállításának elvei a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok szerint. Szegmensek szerinti információk bemutatása és az egy részvényre jutó eredmény számítása a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok szerint. Kapcsolt felek fogalma, közzétételei a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok szerint. A közbenső beszámolóra vonatkozó szabályok a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok szerint.

14C résztanulmány

A cash flow kimutatások összeállításának, a kapcsolt felek fogalmának és közzététele elveinek, valamint a közbenső beszámolóra vonatkozó szabályoknak az eltérései a számviteli törvény és a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok szerint.

15. Az összevont (konszolidált) éves beszámoló

15A résztanulmány

Az összevont (konszolidált) éves beszámoló célja, feladata és szükségessége, az összevont (konszolidált) éves beszámoló készítési kötelezettség, a konszolidációs körök kialakítása, az összevont (konszolidált) éves beszámoló részei, formája, a konszolidált beszámoló összeállítása a számviteli törvény szerint. Tőkemódszer és arányos konszolidáció.

15B résztanulmány

Az összevont (konszolidált) éves beszámoló célja, feladata és szükségessége, az összevont (konszolidált) éves beszámoló készítési kötelezettség, a konszolidációs körök kialakítása, az összevont (konszolidált) éves beszámoló részei, formája, a konszolidált beszámoló összeállítása a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok szerint. Tőkemódszer és arányos konszolidáció.

15C résztanulmány

Az összevont (konszolidált) éves beszámoló összeállításának, a tőkemódszernek és az arányos konszolidációnak az eltérései a számviteli törvény és a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok szerint.

16. Speciális helyzetek számvitelének szabályai

Devizanemek közötti áttérés szabályai. A könyvviteli rendszerek változtatásának szabályai. A társaság alapításával kapcsolatos elszámolások. Az átalakulások számviteli feladatai. A felszámolás és végelszámolás számviteli feladatai.

17. A költségvetés alapján gazdálkodó szervek éves beszámoló készítési és könyvvezetési kötelezettségének sajátosságai

A költségvetés alapján gazdálkodó szervek számvitelére vonatkozó előírásoknak a számviteli törvény előírásaitól való lényeges eltérései.

18. A hitelintézetek és a pénzügyi vállalkozások éves beszámoló készítési és könyvvezetési kötelezettségének sajátosságai

A pénzügyi intézmények (hitelintézet és pénzügyi vállalkozás) számvitelére vonatkozó előírásoknak a számviteli törvény előírásaitól való lényeges eltérései. A hitelintézetek és a pénzügyi vállalkozások egyéb kötelezően előírt jelentései.

19. A biztosítók éves beszámoló készítési és könyvvezetési sajátosságai

A biztosítók számvitelére vonatkozó előírásoknak a számviteli törvény előírásaitól való lényeges eltérései. A biztosítók egyéb kötelezően előírt jelentései.

20. Az egyéb kormányrendeletek által szabályozott szervezetek éves beszámoló készítési és könyvvezetési kötelezettségének sajátosságai

A befektetési vállalkozások, a kockázati tőkealapok, a közraktárak, a betétbiztosítási alapok és intézményvédelmi alapok, valamint a befektető-védelmi alapok, az árutőzsde, az értékpapírtőzsde és az elszámolóházak, a magánnyugdíjpénztárak, a foglalkoztatói nyugdíjszolgáltató intézmények, az önkéntes kölcsönös egészség- és önszegélyző pénztárak, a Magyar Nemzeti Bank, a Magyar Államkincstár, valamint a számviteli törvény szerinti egyéb szervezetek számvitelére vonatkozó előírásoknak a számviteli törvény előírásaitól való lényeges eltérései.

21. A számvitel nemzetközi szabályozása

21A résztanulmány

Az Európai Unió irányelvei. A nemzetközi szabályozás hatása a magyar számviteli szabályozásra, a standardalkotás folyamata. A nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok alkalmazása az Európai Unióban és Magyarországon.

21B résztanulmány

A nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok létrehozásának folyamata, keretelvei.